

Verlag studiereis Vereniging Sport en Gemeenten

De studiereis werd georganiseerd voor gemeenten uit Zuid-Nederland en voor landelijke overheidsinstellingen en bedrijven.

Datum: 6 t/m 9 oktober 2021

Locatie: Marseille, Frankrijk

Deelnemers:

Gemeente Venlo	Vereniging Sport en Gemeenten
Gemeente Eindhoven	Mulier Instituut
Gemeente Breda	Kenniscentrum Sport en Bewegen
Gemeente 's Hertogenbosch	Fontys Sporthogeschool
Gemeente Tilburg	Provincie Brabant
Gemeente Oosterhout	Nijha B.V.
Gemeente Meijerijstad	Drijver en Partners
Sport en Welzijn Boderaven-Reeuwijk	OLCO Maatschappelijk Vastgoed B.V.
Amstelveensport	Innosportlab Sport en Beweeg
Sportbedrijf Rotterdam	Sportservice Noord-Brabant
Gemeente Nuenen, Gerwen en Nederwetten	Newae Adviseurs en Ingenieurs
Gemeente Loon op Zand	BOSAN Sportinstallaties
Sportfondsen Nederland B.V.	Stichting Gorinchemse Sportaccommodaties
Hellebrekers	SILFO onderwijsstichting
Synarchis	Branchevereniging Sport en Cultuurtechniek
Treem B.V.	ATC Select
Variopool B.V.	Vaessen Bouwbedrijf
Eyeview Systems B.V.	Lotec B.V.
Tien Organisatieadvies B.V.	Van den Heuvel Watertechnologie

Deelnemende partijen zijn allemaal actief in de overheidssector op het gebied van sport en bewegen. Gemeenten waren veelal met twee personen of meer aanwezig (bestuurder en inhoudelijk ambtenaar). In totaal waren er 55 deelnemers.

Tekst en foto's

Luc Meerts (beleidsadviseur Sport en Gezondheid) en Alexander Vervoort (wethouder Sociale Zaken, Werkgelegenheid en Sport), deelnemers namens de gemeente Venlo.

Programma en verslag

In dit verslag beschrijven we dag per dag en activiteit per activiteit wat er heeft plaats gevonden.



Een beeld van de gemeente

Marseille is de tweede stad van Frankrijk met ongeveer 860.000 inwoners in de stad en een miljoen inwoners in de metropoolregio. Marseille kende in de eeuwen meerdere golven waarin sprake was van grote immigratie naar de stad, waardoor het inwonertal sterk groeide. In de laatste immigratiegolf (tot 1975) nam de bevolking met 200.000 mensen toe. De stad leunde op haar haven en de handel. In de afgelopen decennia is dat sterk teruggelopen met als gevolg een grote werkloosheid en armoede onder de bevolking.

De stad kent meerdere gezichten; het historische centrum, zakendistrict, uitgaansgebied, verkeersinvalten, verouderde industrie, universiteitscampus en (omheinde) rijke en verkrotte arme wijken. De tweedeling in inkomens is continue zichtbaar.



Zo'n 40% van alle inwoners betaald geen belastingen (alle lagen van de bevolking), geschat wordt dat 400.000 mensen onder de armoedegrens leeft. De stad kant veel wijken waar weinig aandacht voor is, waar gemeente en politie niet komen ondanks dat de criminaliteit groot is en de leefbaarheid laag.

De kansengelijkheid is groot, discriminatie en generatiearmoede zorgen voor veel inwoners voor een uitzichtloze situatie.

Dit zijn cijfers die ook direct in het straatbeeld zichtbaar zijn door de aanwezigheid van vele bedelaars, daklozen en wijken die een desolate indruk achterlaten.

De sportbeoefening is laag, het aantal verenigingen en leden evenzo.

Hier liggen uitdagingen en kansen die de diverse stadsbesturen in de afgelopen decennia hebben laten liggen, zo geeft men zelf aan. Als reden hiervoor wijst men op het kiessysteem waarin politici vooral iets groots (prestigeproject) willen achterlaten en daarbij minder oog hebben voor de noden van de gemeente en haar burgers.

De wijze waarop Frankrijk politiek-bestuurlijk is ingericht maakt ook dat de centrale burgemeester vooral met de centrale regering in Parijs zaken doet voor de stad, en niet zozeer met en voor de eigen gemeente of (metropool)regio.

Net als Parijs en Lyon heeft Marseille namelijk een aparte bestuurlijke status. De stad is een apart departement dat is opgedeeld in verschillende arrondissementen, kantons en communes en die weer in diverse wijken. Elk kennen een eigen bestuur met ieder een eigen locoburgemeester, college van B&W en (deel)raad. Dat maakt de bestuurskracht ongetwijfeld niet eenvoudiger.

Marseille is nu vooral een centrum voor de wetenschap. Na de fusie van de drie universiteiten (2012) tot één regionale universiteit met 80.000 studenten, hoort deze universiteit tot de wereldtop.

Al deze aspecten waren voor ons interessant en reden om deel te nemen aan deze studiereis. Het raakt meerdere portefeuilleonderdelen en ook zien we overeenkomsten in sommige uitdagingen die zowel Marseille als (regio) Venlo kennen.



Al is de situatie niet overal vergelijkbaar door de verschillen tussen Nederland en Frankrijk, maar het beeld dat we kregen tijdens deze studiereis geeft een goede indruk en welke situaties om welke aandacht vragen.

Ook hoe men dit in Marseille heeft aangepakt en wat wij daarvan kunnen meenemen als goede voorbeelden of leermomenten.

Verderop, in de diverse onderdelen van het programma, gaan we daar nader op in.

Woensdag 6 oktober 2021

In de ochtend van woensdag 6 oktober komen de deelnemers bij elkaar op Brussels Airport en vertrekken we naar Marseille. Na aankomst zal in de middag het inhoudelijke programma van start gaan.

Bezoek stadhuis en presentatie over sportevenementen

Die week was er een overstroming in het gebied waardoor het stadhuis door ondergelopen kelders ontoegankelijk was. Uitgeweken werd naar het cultuurmuseum Mémorial de la Marseillaise, waar we – na te zijn welkom geheten door de organisatie – enkele presentaties kregen vanuit de gemeente Marseille over 'Grote sportevenementen als aanjager om te sporten' en 'Maritiem centrum voor de Olympische Spelen 2024'.

Marseille bouwt een Games Preparation Centre in aanloop naar de OS-2024 waarbij enkele sportonderdelen (o.a. voetbal, zeilen) in de stad zullen plaatsvinden. In het jachthavengebied wordt hiervoor een nieuw maritiem sportgebied ingericht.

Voor ons de vraag hoe men dit bewerkstelligt binnen bestaande infrastructuur en de nodige fysieke inpassingen in het gebied, en de afstemming daarin, wetende dat er op dit moment (amper drie jaar voor de Spelen) nog niet met de bouw is aangevangen.

De gemeente Marseille is optimistisch en van mening dat de oplevering van de gewenste bebouwing tijdig gereed is.



De stad heeft de ambitie om internationale hoofdstad van watersporten te worden.

Daarvoor wordt de infrastructuur van het hele jachthavengebied in diverse faseringen aangepakt, voor de realisatie

van een diversiteit aan nautische activiteiten en trainingscentra in de nabije toekomst. Ze ziet hierbij kansen voor het vergroten van de aantrekkelijkheid van de stad, de regionale economie en toerisme.

Onzes inziens ontbreekt het aan een langetermijnvisie voor de sportontwikkeling en het betrekken van burgers en verenigingen daarbij. Specifiek vroegen we daarnaar, mede gezien de uitdagingen die de stad kent.

Uit de reactie trekken we de conclusie dat men voorbij gaat aan doordachte stadsplanning, logistiek-verkeersuitdagingen en leefbaarheid. Ook achten we de financiering, opbrengsten en snelheid in het proces erg optimistisch ingeschat. Die werkwijze botst met de Nederlandse (en Venlose) mentaliteit en aanpak.

De indruk ontstaat dat men in Marseille vooral kijkt naar prestige en niet hoe de lokale bevolking hiervan kan gaan gebruik maken, of hoe verenigingen hiermee versterkt worden.



Ook kregen we een presentatie hoe Marseille in 2017 werd uitgeroepen tot Europese Sporthoofdstad. In 2008 besloot de gemeenteraad dat hiervoor alles leidend diende te zijn. Reden hiertoe was het effect dat ontstond toen Marseille in 2013 Europese Cultuurhoofdstad was, wat een grote aanjager bleek voor samenwerkingen, mobilisatie binnen de cultuursector en de verdere ontwikkeling van die cultuursector.

De gemeente hoopte als Europese Sporthoofdstad 2017 eenzelfde aanjaagfunctie te krijgen binnen de sport. Op onze vraag of dat gelukt is, werd ontwijkend geantwoord. Met een voorbereidingstijd van een jaar, na toekenning van hun *bidbook*, is alle aandacht gegaan naar de realisatie en was er onzes inziens te weinig oog voor de spin-off naar lokale sportverenigingen en de (on)georganiseerde sporter.

Juist in een stad waar de sportbeoefening laag is, had men hier kansen kunnen grijpen. Zeker voor het inzetten van sport als bestrijding van armoede, eenzaamheid, overgewicht, en het vergroten van de sociale cohesie.

Maar misschien kon dit ook niet goed met de wijze waarop sport gefaciliteerd wordt. De gemeente is in alles verantwoordelijk voor het onderwijs, maar scholen dienen bewegingsonderwijs zelf te bekostigen waardoor de meeste scholen niet of nauwelijks gymuren of zwembaden inroosteren.

Komt bij dat de gemeente zelf de meeste sportfaciliteiten beheert maar enkel mensen toelaat die gereserveerd hebben en verzekerd zijn. Als iemand een kwetsuur oploopt in een sportgebouw is de gemeente namelijk altijd aansprakelijk. Dat maakt dat de gemeente om financiële en juridische redenen sporten en bewegen weinig ondersteund of promoot.

Die juridische spagaat enerzijds en de grote armoede en gezondheidsrisico's (veel mensen met overgewicht, weinig mensen die regelmatig sporten of bewegen) anderzijds maakt dat de gemeente op papier veel voor de sport over heeft maar daar in praktijk weinig van de grond komt.

Aansluitend op de presentaties volgde bij het stadhuis (zie foto) een groepsfoto en daaropvolgend het avondprogramma, dat we gebruikten om enerzijds te netwerken en anderzijds informatie op te halen hoe andere gemeenten hun sportbeleid en ambities daarbij uitvoeren.



Donderdag 7 oktober 2021

Bezoek stadion Orange Vélodrome en presentatie over het sportbeleid in Marseille

Met het bezoek aan stadion Orange Vélodrome hebben we eerst een rondleiding door het stadion gekregen. Aan het eind van de rondleiding heeft de gemeente Marseille een presentatie gegeven over het sportbeleid in Marseille.



Panoramafoto: stadion Orange Vélodrome

Met het oog op het EK-voetbal (2016) in eigen land, werd het voetbalstadion in Marseille ingrijpend verbouwd en vernieuwd (2014) waarbij de wielersbaan verdween en een bijzondere dakconstructie verrees. Het werd daarmee het grootste voetbalstadion van het land met een capaciteit van ruim 67.000 toeschouwers.

Terwijl in Nederland juist naar multifunctionaliteit wordt gekeken en hoe een stadion ook andere (breedte)sporten, commerciële en maatschappelijke doelen kan ondersteunen, kent het stadion van topclub Olympique Marseille enkel de functionaliteit van topvoetbal.

De presentatie door de locoburgemeester annex sportwethouder van Marseille toonde enkele overeenkomsten met het Venlose sportbeleid. Hij vertelde dat het vernieuwde stadion en de nieuwe sportfaciliteiten rondom het stadion (o.a. sintelbaan) op deze plek bleven (het stadion staat er sinds 1937) omdat dit een van de armste delen van de stad is, met hoogste percentage armoede en de laagste *“economische waarde”*.

Ingezet wordt op het binnenhalen van enkele topwedstrijden en Europese voetbal finales waarmee men ook *“iets”* wil doen aan sportieve impuls voor de stad. Terwijl de stad te maken heeft met *“grote financiële uitdagingen”* en een gebrek aan kansen voor de bevolking. Net zo ziet men een gebrek aan kansen voor de lokale economie of afname van werkloosheid.



Betreffende wethouder ziet een gevaar voor actieve sportdeelname en gezondheid nu vanwege corona 20% van de mensen hun sportclub heeft verlaten of de inschrijving van bijvoorbeeld sportscholen niet verlengde.

In Venlo zien we weliswaar ook een afname in ledentallen bij sportverenigingen en een toename in ongeorganiseerd of individueel sporten, maar niet zo schrikbarend als in Marseille het geval is.

Marseille wil dit tegengaan door sportdeelname gratis toegankelijk te maken, na de coronacrisis op zoek te gaan naar hernieuwde activering van sportdeelname. Op onze vraag hoe kon de wethouder geen antwoord geven.

De combinatie sport-gezondheid is in Venlo inmiddels gewoongoed maar is voor Frankrijk nieuw. In Marseille experimenteert men daar nu mee, met de aanpak bij kinderen als speerpunt. Ook gemeengoed in Limburg maar nieuw in Marseille is het *“Huis voor de Sport en Gezondheid”*, waar men ook de combinatie zoekt met het onderwijs.

En dan met name zwemonderwijs want Marseille kent jaarlijks veel verdrinkingen. Overwegend de meeste kinderen leren niet zwemmen, komen zelden in een zwembad maar zoeken wel veelvuldig het strand en de zee op.

De gemeente erkent het risico dat de meeste kinderen en volwassenen niet kunnen of leren zwemmen, en het gevaar dat dit met zich meebrengt.

De stad kent 4 m² zwemwater per 1000 inwoners waar gemiddeld in Frankrijk 19 m² per 1000 inwoners gangbaar is. Voor zo'n grote stad aan zee is dat opvallend, en in schril contrast in vergelijking met de Nederlandse situatie.

In de afgelopen jaren werden vanwege bezuinigingen 3 van de 12 zwembaden in Marseille gesloten en/of werden ontoegankelijk omdat er werd bespaard op kosten voor onderhoud en gebruik.

De stad wil die balans herstellen door onder meer de toegang tot publieke zwembaden te verbreden en verbeteren. Ook wil men het zwemmen in zwembaden aantrekkelijker maken door ze onder meer te gaan verwarmen. De meeste inwoners gaan namelijk pas zwemmen wanneer het buiten te heet is (of gaan naar het strand en zee) en zwemmen niet in de winter.



“Niet alles in Marseille draait om voetbal maar topclub Olympique Marseille is een aanjager en voorbeeld voor de gemeente”, stelde de wethouder. Naast voetbal zijn vooral zwemmen, rugby, ijshockey en freerunning de belangrijkste sporten die beoefend worden in Marseille.

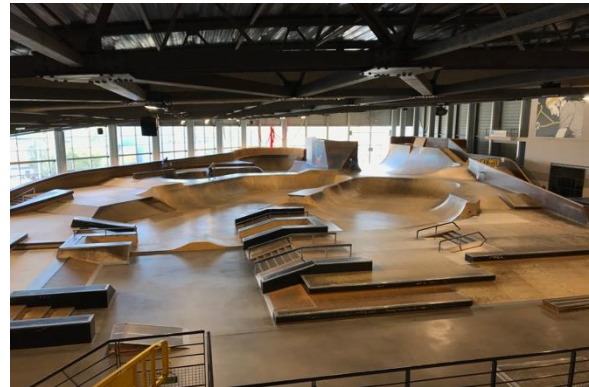
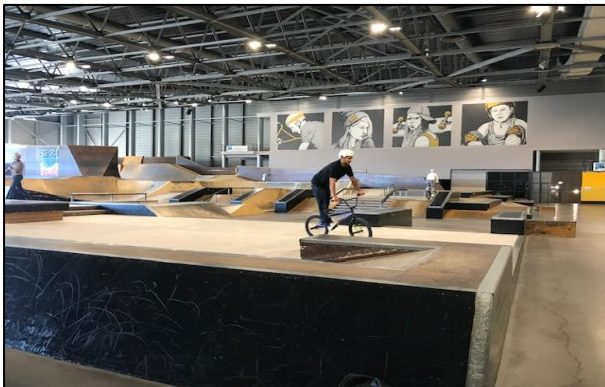
Men wil ook de tienduizenden studenten aan het sporten krijgen. De universiteit speelt daarbij een belangrijke rol en organiseert diverse trainingen- en sportwedstrijden. Op een deel van de campus verrees een sporthal waarin diverse sporten worden aangeboden. In die

sporthal zetelt een deel van de faculteit sportwetenschappen die de sportende studenten betreft bij onderzoeksopdrachten (zie verderop).

Marseille vraagt zich nadrukkelijker af, aldus de wethouder, wat ze haar inwoners te bieden heeft: *“Als je arm bent heb je ook weinig kansen voor (sport)deelname, als je rijk bent heb je alle kansen. Die ongelijkheid, en alle bijkomende gevolgen, moeten we zien weg te nemen”*. Dat is een overeenkomst met de ambities die Venlo kent in haar sportvisie (en maatschappelijk- en armoedebeleid).

Bezoek Palais Omnisport en presentatie over het concept en de exploitatie

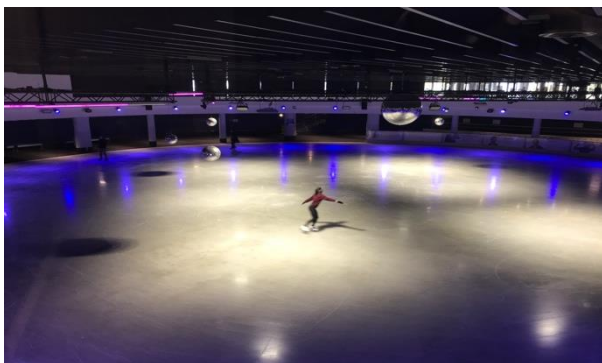
Palais Omnisport is een multifunctionele accommodatie met o.a. een ijs-, ijskockey- en skatehal en ruimte voor e-sports. Onder andere de Urban Sporters (skateboard, step, bmx, freerunning) vinden hun weg naar deze accommodatie. Medewerkers van deze accommodatie hebben tijdens dit bezoek een presentatie gegeven over de exploitatie van deze voorziening.



Foto's: Palais Omnisport, indoor skatehal

De voorziening werd in 2009 geopend (realisatiekosten 48 miljoen euro) en wordt goed gebruikt. De skatehal trekt jaarlijks 80.000 bezoekers, de ijshallen samen 200.000 bezoekers. De ijshockeyhal biedt ruimte aan 5.500 toeschouwers, de ronde schaatsbaan (1200 m²) een 600 toeschouwers toelaat en de indoor-skatehal (3500 m²) 630 toeschouwers kan herbergen.

De schaatsbanen wordt tevens gebruikt voor trainingen en (competitie)wedstrijden curling, ijsdansen, ijskating, bmx. Afgedekt wordt de baan ook voor andere activiteiten gebruikt zoals evenementen en concerten.



Foto's: Palais Omnisport, schaatsbaan en ijskockey/curlingbaan

De diverse onderdelen zitten weliswaar in hetzelfde gebouw maar maken de exploitatie lastig. Groot verschil in hoogtes (hoogste punt meet 27 meter) en luchtbehandeling maken het reguleren van de temperatuur uitdagend. Waar de skatehal een normale temperatuur kent, worden de ijshallen op een constante temperatuur van 15-16 graden Celsius gehouden. Wanneer er bij evenementen veel toeschouwers zijn, stijgt de temperatuur in rap tempo met enkele graden. De warmte-koude-regeling zorgt jaarlijks voor een extra exploitatielast van een miljoen euro.

Dat heeft de gemeente ervoor over gezien 80% van de bezoekers/gebruikers uit Marseille zelf komt. Vooral jongeren (15-25 jaar) bezoeken het Palais Omnisport maar ook scholen/schoolklassen.

Dit bezoek gaf ons een goed beeld van de populariteit en waarde van Urban Sports & Culture, waar we ook in Venlo kansen willen verzilveren. Net zo laat het zien dat de ijssporten populair zijn, zoals we dat in Venlo zien met bijvoorbeeld de schaatsvereniging die honderden leden kent en vlak over de grens in het Eissportcentrum in Grefrath schaatst.

Vrijdag 8 oktober 2021

Bezoek Universiteit Marseille (faculteit sportwetenschappen) en presentatie over de faculteit, haar onderzoeken en een presentatie over 'Active Aging'.

Op de Aix-Marseille Université (Aix University), Luminy Campus, kregen we op de Faculté des Sciences du Sport een presentatie over sport, beweging en fysieke gesteldheid. Met ongeveer 1.800 studenten en tientallen onderzoekers is de faculteit de grootste faculteit sportwetenschappen van Frankrijk, met het meeste/hogste aandeel aan onderzoek en technologie.

Uitwisseling vindt plaats met diverse onderzoeksinstituten en andere onderwijsinstellingen (zoals technische hogescholen) en faculteiten (waaronder medische- en bewegingswetenschappen). Voorbeeld hiervan is een internationale samenwerking in onderzoek naar revalidatie en activering (sport en bewegen) na het doorstaan van kanker en voor mensen met een beperking of bijzondere handicap.



Foto's: Aix-Marseille Université, Campus Luminy, Faculté des Sciences du Sport

Met onder meer de TU in Delft en Eindhoven is er coöperatie binnen de neurowetenschappen in onderzoeken rondom robotiek, (bio)robotica, biomechanica, fysiologie, sociologie, psychologie, microchirurgie en neuroanatomie.

Met de universiteiten Groningen en Amsterdam is er ook een collaboratie. Momenteel werken er op de Aix University enkele Nederlandse onderzoekers samen aan een project rondom revalidatie.

Active aging

Daarnaast kregen we een presentatie en stand van zaken rondom het onderzoek naar active aging, ofwel het verbeteren van de levensstandaard van bijvoorbeeld ouderen, en wat we daarvan in praktijk kunnen meenemen naar de diverse beleidsterreinen. Beleid dat erop gericht is om inwoners in elke leeftijds-categorie zo lang en zo gezond mogelijk actief en/of aan het werk te houden.

Active aging is een multidimensionaal concept dat activiteit, gezondheid, zelfstandigheid en productiviteit van vooral ouderen omvat. Juist omdat we zien dat bij deze doelgroep het actief deelnemen aan de



samenleving op den duur sterk afneemt door leeftijdsgebonden fysiek-medische- en mentale problemen maar ook vereenzaming.

Dit kunnen we voorkomen door maatregelen gericht op duurzame inzetbaarheid, door rekening te houden met ieders levensfase en daarbij behorende typerende kenmerken en behoeften. Maar ook door bijvoorbeeld op de werkvloer onderscheid te maken tussen verschillende levensfasen naar biologische (fysieke kenmerken) en psychologische (subjectieve beleving) in leeftijd.

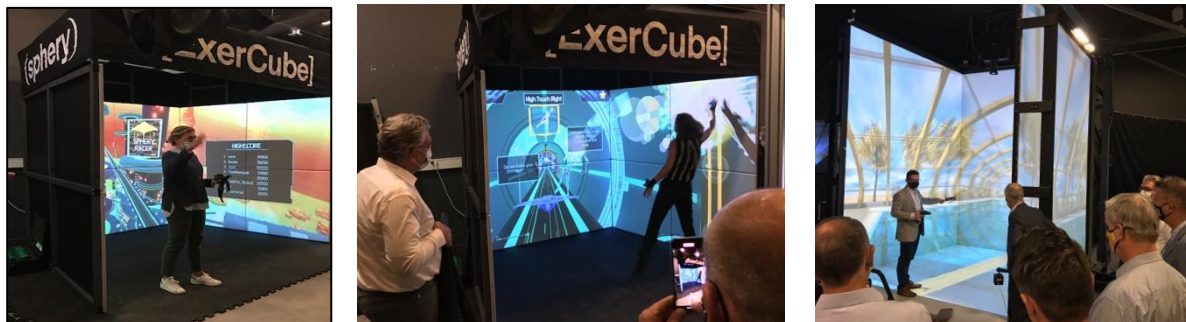
Door aanpassingen te doen in (arbeids)inhoud, verhoudingen, belastbaarheid en belasting (ontzien of anders inrichten) en omstandigheden, kan men de (werk/sport) situatie zo inrichten dat de mensen optimaal vitaal en inzetbaar zijn en blijven.

We merkten dat we hiermee in Nederland al best ver zijn terwijl men in Frankrijk nog volop in de onderzoeksfase zit. Daarentegen merkten we wel dat we in Nederland rondom active aging vaak iets doen zonder wetenschappelijke onderbouwing (deels *trail and error*), terwijl men die onderbouwing in Marseille nu aan het bestuderen is. Bij dit onderzoek kunnen we dan ook baat hebben.

VR-project en Technosport

Middels virtual reality (VR), serious gaming en e-sports wordt onderzocht hoe technologie kan helpen in het verbeteren van onder meer menselijke toepassingen. Zoals het *exergame* verstevigen van spieren, conditie van de hersenen op peil houden (ook revalidatie), het effect op houding of gedrag (cognitief) en mobiliteit.

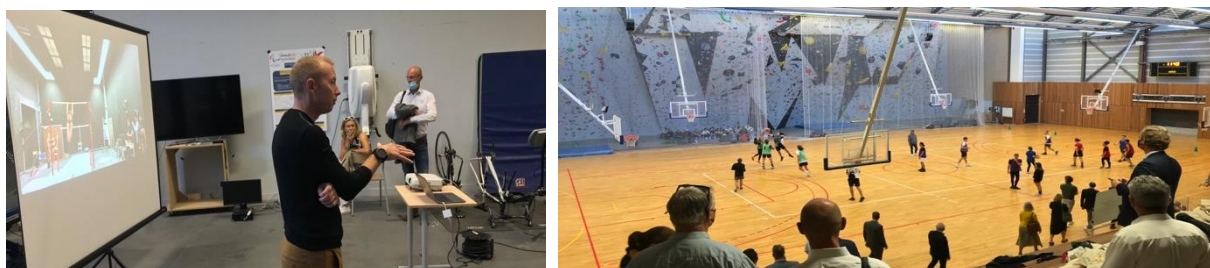
Het gaat daarbij om middels oefeningen in een virtuele wereld te trainen van fysiek, motoriek, aanpassingen en de acceptatie daarvan.



Foto's: Virtual Reality en Serious Gaming experimentopstelling, Faculté des Sciences du Sport

In diverse groepen en onderzoeksrichtingen vinden praktische experimenten plaats om patiënten metaal en/of fysiek middels diverse activiteiten te helpen. Denk daarbij aan revalidatie maar ook aan het overwinnen van angststoornissen.

Op de campus zijn hiervoor enkele VR en serious gaming installaties gebouwd waar patiënten en studenten nauwgezet geobserveerd worden.



Verderop zijn in een sportzaal faciliteiten gebouwd waar middels technosport studenten tijdens het sporten onderzocht worden welke beslissingen ze nemen (mentaal) en het effect daarvan op het lichaam (fysiek). Zoals tijdens basketbal, roeien, wielrennen of hangend aan de klimwand. Indirect profiteert de (top)sporter doordat met de resultaten verder onderzocht wordt hoe de sportbeoefening en sporttactiek naar een hoger niveau getild kan worden.

Ons viel op dat de Universiteit vooral eigen onderzoek doet in haar eigen regio terwijl in Nederland veel meer de samenwerking wordt opgezocht (ook internationaal). Waar in Frankrijk academisch onderzoek vooral de waarde en naamsbekendheid van het instituut zelf weerspiegelt, zijn we in Nederland meer van het delen van kennis en hoe dat toe te passen in de praktijk. Ofwel minder van belang wie het heeft onderzocht en vooral van belang hoe het onderzoek tot nut is van bijvoorbeeld de sport, gezondheid/zorg, techniek, onderwijs, enzovoorts.

Zoals we in Venlo een goede samenwerking hebben met het onderwijs (CIOS, Sportkunde en Gezondheidskunde via hogescholen Fontys en HAS en Universiteit Maastricht Campus Venlo) en de inzet van studenten en stagiaires bij de sport en de gemeente.

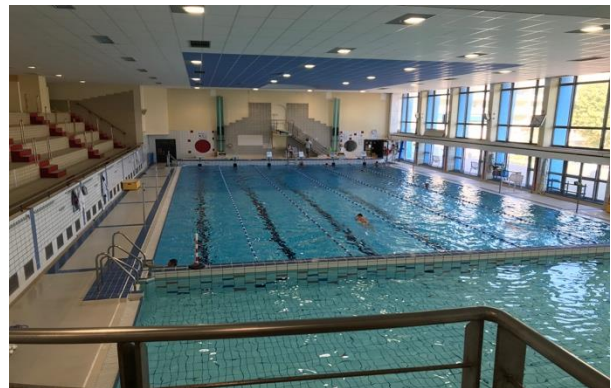


Ook verbaasden we ons er over dat het in Frankrijk gebruikelijk is dat academisch onderzoek gesponsord en gefaciliteerd wordt door het bedrijfsleven. In Nederland worden dan meteen vraagtekens gezet bij de betrouwbaarheid van de onderzoeksresultaten. Volgens de universiteit hoeft dat niet te bijten, met name de grote ondernemingen hebben zelf baat bij het onderzoek en de objectiviteit, waarde en toepasbaarheid daarvan om hun producten te verbeteren of de werking daarvan te staven.

Bezoek Complexe Sportif Vallier

Het Complexe Sportif Vallier ligt midden in een woonwijk en kent een zwembad, een sportzaal en enkele multifunctionele buitensportruimtes (kunstgras) die vooral door scholen en atletiek- en hockeyclubs worden gebruikt. Ook zijn er enkele verenigingen die met name de sportzaal gebruiken voor boksen, volleybal, handbal en basketbal.

Het complex trekt jaarlijks gemiddeld 120.000 bezoekers. Het zwembad (1960) is in 2020 voor 9 miljoen euro gerenoveerd en kent nu een overdekt 25-meterbad. Dit zwembad is het belangrijkste zwembad van de stad en berekent een geringe toegangsprijs. De rest van het complex is gratis toegankelijk.



Ondanks dat dit complex het enige in Marseille is dat gratis gebruikt kan worden, had de gemeente verwacht dat er meer gebruik van gemaakt zou worden. Ook van het zwembad had men de verwachting dat er na de renovatie meer bezoekers zouden komen.

Eenzijds zegt dit iets over de verwachtingen en ambities van de gemeente. Anderzijds zegt dit misschien iets over de situering in een *aandachtswijk* en de interesse en sportdeelname van de inwoners van die wijk. Mensen die vooral bezig zijn met overleven en omgaan met geldstress en andere zorgen.



Ondanks dat er miljoenen in het complex zijn gestoken, konden we dat er niet vanaf zien. Met name de sportzaal oogt ouderwets en nodigt niet echt uit tot een bezoek. Ook omdat het wat verstopt is gehuisvest tussen hoogbouw en achter het zwembad, parkeergarage en multifunctioneel (kunstgras)terrein.

Langs dit terrein ligt (ook deels verscholen) een kleine omheinde petanquebaan in de openlucht waar vooral ouderen overdag aanwezig zijn. Daar lag mogelijkwijs een kans om beide terreinen op elkaar aan te laten sluiten en zodoende ook de doelgroepen meer te mixen qua sportieve voorzieningen, gebruik en gebruikers.

Presentatie over het sociaal sportbeleid in de praktijk

Op het einde van de middag gaven we zelf een presentatie aan de Franse delegatie in het gemeentehuis van het 4^e en 5^e arrondissement. Aan beleidsmedewerkers en het College van B&W aldaar schetsten we een beeld bij de Nederlandse aanpak rondom sportbeleid, uitvoering en monitoring.

Naast cijfers over de verschillen tussen sportdichtheid in Frankrijk en Nederland (aantallen en gebruik van zwembaden en sportzalen) werd ook verteld over 'sociaal sportbeleid in de praktijk'. In Marseille is men nog zoekende hoe daar invulling aan te geven.



Middels een wetenschappelijke onderbouwing (recent onderzoek) kreeg men van het Kenniscentrum Sport & Bewegen een toelichting bij sportontwikkeling in de als moeilijk bestempelde buurten, samenwerking met onderwijs en welzijn, relatie tussen sport en fysiek en mentale gezondheid, sport als economische meerwaarde.

Zaterdag 9 oktober 2021

Er is op deze dag geen inhoudelijk programma meer. In de ochtend reizen we, via de luchthavens van Marseille en Brussel, terug naar Nederland.

Wat heeft de studiereis opgeleverd?

De studiereis heeft voornamelijk opgeleverd dat netwerken met gemeenten, bedrijven in de sport en de landelijke overheid versterkt zijn. Door continu met elkaar op weg te zijn spreek je verschillende mensen voor een lange tijd en krijg je veel nieuwe inzichten op het gebied van sport, bewegen en gezondheid. Een aantal specifieke voorbeelden vanuit de inhoud zijn:

1. Urban Sports en Culture

Het Mulier Instituut doet als onderzoeksinstituut veel onderzoek naar de Urban Sports en Culture. In de gemeente Venlo is er ook een stijgende behoeften naar deze manier van leven en bijbehorende typen sport en beweegactiviteiten. Als gemeente Venlo hebben we behoefte om meer inzicht te krijgen welke wensen en behoeften deze groep inwoners heeft, zodat we in de toekomst hier beter op kunnen anticiperen en hun faciliteren.

Er staat een vervolgspraak gepland met Mulier Instituut om verder te verkennen wat zij met hun kennis voor de gemeente Venlo kunnen betekenen. Deze vervolgspraak heeft in het najaar van 2021 ook plaats gevonden waarbij verdere kansen en mogelijkheden voor deze doelgroep in Venlo samen met Mulier Instituut worden onderzocht.

2. Sportbeleid en uitvoering binnen andere gemeenten

We hebben veel met andere gemeenten en onderzoeksbureaus gesproken over het landelijke sportbeleid, het lokale sportbeleid en de uitvoering daarvan. Dit heeft velen nieuwe inzichten opgeleverd. Het resultaat hiervan is we met een aantal deelnemende gemeenten afgesproken hebben meer bij elkaar 'in de keuken' te gaan kijken. Zodoende delen we kennis en kunde over het sportbeleid en de uitvoering daarvan meer met elkaar en profiteren we daar hopelijk als gemeente Venlo van.

3. Inzichten in de aanpak van de gemeente Marseille

We hebben een goede kijk gekregen op het sportbeleid van de gemeente Marseille. We constateren daarin veel verschillen met gemeente Venlo en Nederland. Conclusie hieruit is dat we in Nederland acties en projecten veel beter overdenken, nadenken over risico's, over financiën, etc. Terwijl in de gemeente Marseille ze vooral aanpakken, projecten uitvoeren, maar niet altijd goed overdenken wat gevolgen en risico's zijn. Het is dus ook ingewikkeld om goede voorbeelden uit Marseille rechtstreeks over te nemen of van te leren omdat er dus ook enorme cultuurverschillen in de aanpak zitten.

De studiereis gaf ons inzicht in goede voorbeelden (*best practices*) van sportbeleid in de praktijk. Net zo konden we ons eigen beleid en de wijze waarop we dat uitvoeren toetsen en nieuwe ideeën opdoen. Ook konden we in de gesprekken en kennisoverdracht aangeven hoe we in Venlo bepaalde zaken oppakken, aan doelstellingen werken, maar net zo Venlo op de kaart zetten met onze werkwijze.

Met name was men geïnteresseerd in het doel, speerpunten en ambities van onze sportvisie en sportaccommodatievisie.

Maar ook in de wijze waarop we de nieuwbouw van het zwembad in Blerick aanpakken, het toewerken naar de Gezondste Regio 2025, clustering en faciliteren van sportparken, en de wijze waarop we kansen aangrijpen en continue aanpassen om de sportbeleving in onze gemeente optimaal te houden.



De studiereis kende een erg druk programma met desondanks veel interactie en kennisdeling. De opgedane kennis en contacten zijn niet alleen waardevol maar kunnen we ook direct of indirect toepassen in Venlo.